

Aan: presidium
Van: griffie
Betreft: evaluatie vergadermodel
Datum: 17 augustus 2021

Inleiding

Op 17 mei 2021 heeft het presidium besloten in te stemmen met het Plan van Aanpak Evaluatie vergadermodel.

De evaluatie richt zich erop om conclusies te trekken wat betreft de vraag of de doelen die werden beoogd met het nieuwe vergadermodel zijn gerealiseerd.

Ter uitvoering van het Plan van Aanpak is een enquête uitgevoerd onder raads- en commissieleden, het college, de organisatie en de griffie (bijlage 1). Daarnaast zijn de vergadertijden en -frequentie onderzocht (bijlage 2) en is er gekeken naar de doorlooptijden en andere informatie verzameld (werkbezoeken, actief uitnodigen burgers/organisaties en vergaderen op locatie). Hierover is geen specifieke informatie beschikbaar.

Doelmatigheid

Eén van de hoofddoelen was dat het nieuwe vergadermodel verbeteringen moest brengen, met name wat betreft de doelmatigheid. De beoogde doelmatigheidsverbetering kwam erop neer dat raads- en commissieleden en organisatie en griffie minder tijd kwijt zouden zijn aan vergaderingen die nodig zijn voor de besluitvorming, oftewel: beoogd werd om hetzelfde resultaat met minder vergadertijd te bereiken.

In het oude vergadermodel waren er 9 vergadercycli per jaar (met 3 parallelle oriënterende commissies, 1 meningvormende commissie en 1 raadsvergadering per cyclus).

In het nieuwe vergadermodel zijn er 12 vergadercycli per jaar (met 1 raadsbrede commissie en 1 raadsvergadering per cyclus).

Doeltreffendheid

Waar het gaat om doeltreffendheid van het vergadermodel werden de volgende doelen beoogd:

- een kwalitatief hoger niveau van besluitvorming en versterking van het debat
- een lange termijnagenda voor een evenwichtiger agendering
- betrokkenheid inwoners verbeteren
- doeltreffendheid op minimaal hetzelfde niveau houden

Belangrijkste conclusies:

1. Het nieuwe model heeft zich waargemaakt wat betreft het realiseren van minder vergadertijd. Het eerste jaar werd een tijdsbesparing van ongeveer 25% gerealiseerd. Het tweede jaar liep de vergadertijd weer op, maar dit is voor een aanzienlijk deel toe te rekenen aan het 'vergaderen in Coronatijd'.
2. De grootste groep respondenten (60,53%) vindt het nieuwe vergadermodel doelmatig.
3. Er worden kanttekeningen geplaatst bij de m.n. de doeltreffendheid van het nieuwe model (63,16% van de respondenten vindt het nieuwe model niet doeltreffend). Veel respondenten concluderen dat de beoogde doelen niet zijn behaald en noemen als aandachtspunten:
 - a. Er is te weinig tijd voor debat en de debatten zijn van onvoldoende kwaliteit;
 - b. Er moet meer op hoofdlijnen vergaderd worden, minder in detail;
 - c. Er wordt te veel tijd aan technische zaken besteed (m.n. de (hoeveelheid) technische vragen);
 - d. De vergaderingen duren (te) lang;
 - e. Er is geen sprake van een evenwichtige agenda;
 - f. Er is onvoldoende inspraak, betrokkenheid vanuit burgers/organisaties etc.
4. De grootste groep respondenten opteert voor het nieuwe model mits gewijzigd.

De vraag die zich vervolgens voordoet is hoe een aanpassing van het huidig model kan worden gedaan waarmee de sterke punten behouden worden en de zwakkere punten verbeteren.

Het ligt voor de hand zoveel mogelijk aan te sluiten bij het huidige (nieuwe) model met een aantal wijzigingen. De driehoek doet u hiervoor de volgende voorstellen:

a. Aanpassing termijn aanbieden raadsvoorstellen

Er is gesproken met de organisatie over aanpassing van de termijn voor aanbieden van raadsvoorstellen ten behoeve van behandeling in de commissie. Deze kan worden verlengd (van 9 dagen naar 16 dagen voor de commissievergadering). Dit maakt het mogelijk dat raads- en commissieleden meer tijd hebben om zich voor te bereiden op de commissievergadering.

b. Informatiebijeenkomsten voor meer complexe/zwaardere raadsvoorstellen

De driehoek stelt voor dat het presidium in het vervolg op basis van de BTA aangeeft voor welke onderwerpen voorafgaande aan de commissievergadering een informatiebijeenkomst gewenst is. Het gaat daarbij om de meer complexe/zwaardere raadsvoorstellen. Deze informatiebijeenkomsten worden digitaal georganiseerd (ook parallelle sessies mogelijk) door het college op de eerste maandag nadat de raadsvoorstellen zijn aangeboden, dus 10 dagen voor de commissie. Hier kunnen alle technische vragen worden gesteld over het betreffende raadsvoorstel. Dat betekent dat raads- en commissieleden hun technische vragen niet meer schriftelijk hoeven te formuleren, de organisatie hoeft deze niet meer schriftelijk te beantwoorden, er is rechtstreeks contact en er kan doorgevraagd worden op een bepaald onderwerp. Hiermee kan de informatievoorziening worden geoptimaliseerd en worden de 'bezwaren' van het huidige model m.b.t. technische vragen grotendeels weggenomen. Ook haal je hiermee 'het technische deel' met betrekking tot een raadsvoorstel uit de commissievergadering zodat het accent in die vergadering komt te liggen op het politieke deel, te weten: gedachtewisselingen, debat, meningvorming, raadsinstrumenten. Ook is er meer ruimte voor inspraak. Dit betekent overigens ook dat er geen schriftelijke technische vragen meer gesteld kunnen worden na de informatiebijeenkomst. De informatiebijeenkomsten kunnen achteraf worden teruggekeken; een verslag wordt niet gemaakt. Voor onderwerpen waarvoor geen informatiebijeenkomst is georganiseerd (vaak hamerstukken) geldt dit uiteraard niet.

Dit zal een groot deel van de aangegeven aandachtspunten ook daadwerkelijk kunnen verbeteren:

- Er is meer tijd voor debat.
- Er wordt meer op hoofdlijnen vergaderd in de raadscommissie, minder in detail;
- Er wordt minder tijd aan technische zaken besteed: (minder) schriftelijke technische vragen;
- De vergaderingen kunnen daardoor ook korter duren;
- Er is meer ruimte voor inspraak, betrokkenheid vanuit burgers/organisaties etc.

Het is wenselijk om - alvorens een definitief besluit te nemen - het college te verzoeken om hier zijn zienswijze op te geven.

Uiteraard lossen we hiermee niet alles op. Wel kunnen deze voorstellen ertoe leiden dat er stappen worden gezet om de vergaderstructuur te optimaliseren; vanzelfsprekend is het zinvol om op termijn te evalueren of dit ook daadwerkelijk het geval is. Naast structuurverbeteringen zijn er echter cultuuraanpassingen mogelijk. Daarbij kan gedacht worden aan onderwerpen als:

- evenwichtige agendering (wiens verantwoordelijkheid?)
- spreektijdenregeling (welke ruimte willen/kunnen de fracties elkaar geven?)
- betrokkenheid inwoners (ziet de raad hierin voor zichzelf een actieve rol weggelegd?)

Deze onderwerpen kunnen aan de orde komen in de sessie die met de raad wordt georganiseerd in het kader van het bestuurskrachtonderzoek (zie informatienota d.d. 10 juni 2021).

Daarnaast is het nodig om verder aandacht te besteden aan het onderwerp "debat". Voor dit onderwerp is het zinvol om dit mee te geven aan de nieuwe raad als aandachtspunt: welke stappen wil de nieuwe raad zetten om het debat te verbeteren?

Voorstel

Het presidium wordt voorgesteld het volgende te bespreken.

- a. Het vergadermodel te handhaven, waarbij de volgende wijzigingen worden doorgevoerd ten opzichte van het huidige model:
- Aanpassing termijn aanbieden raadsvoorstellen. De termijn voor het aanbieden van raadsvoorstellen wordt aangepast van 9 dagen voor de commissievergadering naar 16 dagen voor de commissievergadering;

- Het invoeren van de mogelijkheid voor het presidium om het college te verzoeken om informatiebijeenkomsten te organiseren voor de meer complexe/zwaardere raadsvoorstellen conform hierboven beschreven.
- b. Indien ingestemd wordt met de voorstellen zoals genoemd onder pt. a. het college verzoeken om hier zijn zienswijze op te geven;
- c. De punten:
 - Evenwichtige agendering;
 - Spreektijdenregeling;
 - Betrokkenheid inwoners;te betrekken in de te organiseren sessie “bestuurskracht”;
- d. In het overdrachtdossier voor de nieuwe raad mee te geven dat er stappen gezet kunnen worden om het debat in de raad te versterken.